

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика,
бібліотерапія в освіті: теорія і практика», 27 жовтня 2023 р.**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (голова оргкомітету)

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Попович Н. Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

допомогою спеціально навчених собак – ретривера Донера та пуделя Кендіс. Захід проводить сертифікований каністерапевт. Формат та зміст цих занять особливо актуалізувалися у час війни як психоемоційна підтримка молодих батьків та їх дітей у кризові моменти. Під час проведення можна почути багато цікавої інформації про поводження з тваринами, пограти в рухливі веселі ігри, почитати з собаками, що допомагає покращити звичку читання, активно взаємодіяти з собаками, цікаво спілкуватися та подолати напруження.

Завдяки активності молодіжного простору, бібліотека виграла малий грант на проведення заходів для молоді в тому числі із числа ВПО. Один із них проєкт «Домедична допомога в сучасних умовах». Впродовж серпня-вересня 2022 року його було реалізовано. Ініціатива здійснювалася у партнерстві з ГО «АРХА», за підтримки «National Endowment for Democracy», ГО Фонду «Професійний розвиток Харкова» та Харківського міського центру підтримки молодіжних ініціатив HUB 6/9 в рамках проєкту – «Зміцнення громадянського активізму серед молоді». У рамках проєкту було проведено 4 навчання з домедичної допомоги спільно з інструкторами ГО «Центр порятунку життя» для молоді 14-35 років. За цей час понад 60 молодих людей отримали знання про те, як надавати домедичну допомогу, як робити серцево-легеневу реанімацію, як накладати турнікети, які є види турнікетів та як зупиняти кровотечі. Інструктори доступно та легко надавали інформацію нашим учасникам, і звичайно все підкріплювали практикою, якої було дуже багато. Мати такі знання – цінно, в будь-який час. Ми, розуміючи важливість знань про надання першої домедичної допомоги у час війни в Україні, втілили цей проєкт.

Молодіжний простір «НОТА» – це місце розвитку та неформальної освіти, платформа для заходів, зустрічей та спілкування, творчості, справжніх щирих емоцій, поваги один до одного і якісного дозвілля для молоді, створене з молоддю та для молоді. А у воєнний час, це місце гуртування внутрішньо переміщених осіб, налагоджені дружніх відносин один з одним та з місцевими мешканцями, отримання корисних вмінь та навичок які можна використати в майбутньому, не зважаючи на зовнішні впливи.

УДК 028.8:615.85:028.02(043.2)

ПЕТРОВА А. В.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ПРОБЛЕМА ЧИТАННЯ У СФЕРІ БІБЛОТЕРАПЕВТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Останніми роками в Україні фахівці різних галузей висловлюють занепокоєння щодо падіння престижу читання в суспільстві. Проблема читання набула загальнодержавного значення та стала об'єктом багатьох соціологічних досліджень. В епоху інформаційного суспільства художня література втрачає свою значущість для сучасних здобувачів освіти, а новітні інформаційно-комунікаційні засоби створюють у них ілюзію повноцінного еквівалента художнього твору. Відтак проблема формування компетентного здобувача-

читача, розвитку читацької культури сучасних здобувачів, виховання потреби у постійному читанні високохудожніх творів є надзвичайно актуальною в літературній освіті.

Місце читання в дозвіллі перебуває в центрі уваги соціологів, педагоги та психологи вивчають методику формування навичок читання, психологію читання, видавці здійснюють моніторинг попиту на друковану продукцію на книжковому ринку. Актуальність цієї комплексної проблеми зумовлена докорінними змінами в інформаційних інтересах читацької аудиторії, зниженням попиту на друковану книгу, зменшенням інтересу до читання.

Серед найбільш значних соціологічних досліджень, що проводилися в Україні: «Дослідження ринку книжок в Україні», яку проводила компанія GfK Ukraine для Міжнародного фонду «Відродження» (2006–2008); «Читання книжок в Україні», здійсненої GfK Ukraine на замовлення компанії «Київстар» та ГО «Форум видавців»; «Читання в Україні. Результати дослідження читацьких звичок та ставлення до читання» (2013–2014) у межах проєкту Book Platform; Ukrainian Reading and Publishing Data 2018, організованої цифровим видавництвом Gutenbergz, культурно-видавничим проєктом «Читомо» та Центром Разумкова; «Деякі аспекти культурних практик і культурної інфраструктури України» Київського міжнародного інституту соціології (2018); «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання» Українського інституту книги (2020) та ін.

Не залишаються осторонь проблеми й публічні бібліотеки, для яких перспективним напрямом науково-дослідної роботи у реалізації завдань із промоції книги та читання є проведення соціологічних досліджень із вивчення читацьких інтересів, моніторинг проблем читання, аналіз потреб та запитів читачів, особливостей читання різних вікових та соціальних груп, вивчення ролі книг, книжної культури, бібліотеки в суспільстві тощо.

Результати науково-дослідної роботи публічних бібліотек систематично відображаються в аналітичному виданні Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого «Огляд науково-дослідної роботи бібліотек та закладів вищої освіти сфери культури України за ... роки», що публікується з 1976 р. за кожні п'ять років.

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого у 2021 р. провела комплексне загальнодержавне дослідження «Роль публічних бібліотек у промоції читання» та оприлюднила результати соціологічної розвідки.

Дослідження показало, що публічні бібліотеки, всіх рівнів (національні, державні, обласні, міські, сільські/селищні), відіграють важливу роль у промоції читання, використовуючи у своїй діяльності весь спектр сучасних форм і методів роботи, що ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, інтерактивних елементів, мультимедійних засобів. Працівники бібліотек активно переймають передовий досвід зарубіжних та вітчизняних колег, трансформуючи його відповідно до потреб користувачів своїх бібліотек, діляться власним досвідом, оприлюднюючи кращі практики бібліотек на сторінках фахових видань та електронних ресурсах.

Працівники публічних бібліотек України усвідомлюють важливість дослідницького напрямку роботи, спостерігається позитивна динаміка проведення соціологічних досліджень (загальнодержавних, обласних і локальних) із систематичного вивчення читацьких інтересів, особливостей потреб і запитів читацької аудиторії, виявлення проблем відповідності інформаційних ресурсів запитам читачів, аналізу мотивації звернення до бібліотеки та причин падіння значення книги в житті людини.

Отже, результати більшості розвідок підтверджують загальну думку про те, що криза читання таки існує, але воно залишається поширеною культурною практикою громадян, сприймається як засіб саморозвитку, а книга є актуальним і цінним джерелом інформації. Слід наголосити, що користувачі публічних бібліотек все частіше звертаються до читання україномовних видань.

Список використаних джерел

1. Ситченко А. Л. До питання модернізації навчання літератури. *VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта: традиції і новаторство»*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17 травня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 354-359.
2. Яценко Т. О. Розвиток читацької компетентності учнів ліцею у контексті нової парадигми шкільної літературної освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Т. Шевченка* : зб. наук. пр.: Педагогічні науки. Вип. 3 (326), травень, 2019. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2019. С. 194- 202.

УДК [027.7:364.62:37.011.3-057.87]:355.01(043.2)

ПЛИТУС О. С.

Відокремлений структурний підрозділ
«Надвірнянський фаховий коледж
Національного транспортного університету»,
м. Надвірна

БІБЛІОТЕКА КОЛЕДЖУ ЯК ЦЕНТР ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах повномасштабної війни, яка вже другий рік триває в Україні, все більше загострюється проблема психологічного навантаження, напруженості серед молодих людей. Не минули проблемами соціально-психологічних змін, що переживають люди в умовах війни і студентів ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

В умовах війни адаптуватися до навчання дуже складно, адже через обстріли та ракетні удари існує небезпека та загроза отримання фізичних травм. Через постійне хвилювання та тривогу за себе та своїх рідних з'являються психологічні проблеми, які ускладнюють процес адаптації до навчання [1]. Хоча географічно Надвірна знаходиться далеко від місць проведення бойових дій, проте мешканці міста також перебувають в постійній стресовій ситуації від повітряних тривог, відчувають потребу у відновленні здатності людини до звичної життєдіяльності, необхідності психологічної реабілітації. Студенти коледжу, особливо ті, що проживають в гуртожитках, переживають, крім того, певний психологічний дискомфорт через віддаленість від батьків і рідних.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>